

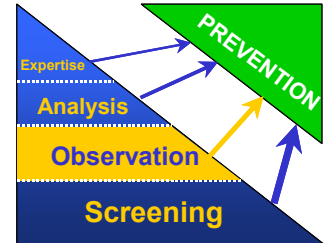
SOBANE methoden: Globale lichaamstrillingen

NIVEAU 2: OBSERVATIE

INLEIDING

Doelstellingen

- Informatie verzamelen over de situatie **in het algemeen** voor wat betreft :
 - ✧ de arbeidsomstandigheden
 - ✧ de bronnen van globale lichaamstrillingen
- op het terrein
- in samenwerking met de werknemers en de staf.
- De technische maatregelen definiëren die onmiddellijk genomen kunnen worden om de risico's te voorkomen/te verbeteren.
- Nagaan of een grondigere **Analyse** (niveau 3)
 - noodzakelijk is
 - dringend is (en zo ja, hoe dringend is ze?)
 - en met welk doel.

Wie ?

- De **werknemers** en de **staf**.
- De mensen **uit het bedrijf zelf** (staf, studiebureau, interne preventieadviseurs) die de werksituatie goed kennen.

Hoe ?

Een meer gedetailleerde beschrijving van de toepassing van de Observatie methodes wordt beschreven in de algemene inleiding van de SOBANE methode. Enkel de voornaamste richtlijnen worden hieronder vermeld.

De werkmethode is vergelijkbaar met deze gebruikt tijdens het niveau 1, **Opsporingmethode** (Déparis), en de deelnemers zouden dezelfde moeten zijn:

1. Keuze van een "arbeidssituatie". Dit is een kleine groep werkposten die samen een geheel vormen. .
2. Aanduiden van een **coördinator**.
3. Voorbereiding van de coördinator: hij leest de **Observatie-methode** grondig, leert hoe ze te gebruiken en past ze aan de betrokken arbeidssituatie aan.
4. Oprichten van een werkgroep samengesteld uit de belangrijkste werknemers en personen van de technische omkadering.
Als er zowel mannen als vrouwen tewerkgesteld zijn in de onderzochte arbeidssituatie, zullen beide sexen in de werkgroep vertegenwoordigd zijn.

OBSERVATIE

5. Vergadering van de werkgroep in een rustig lokaal dicht bij de werkposten (gemiddeld gedurende een tweetal uren).
6. Duidelijke uitleg door de coördinator over het doel van de vergadering en de procedure.
7. Discussie over elke rubriek met de nadruk op:
 - wat **concreet** kan gedaan worden om de situatie te verbeteren, door wie en wanneer
 - datgene waarvoor, op **Analyse** niveau, de hulp van een preventieadviseur moet worden ingeroepen.Tijdens de discussie over de werksituatie wordt rekening gehouden met de karakteristieken van de werknemers. Er wordt speciale aandacht besteed aan het feit dat het om mannen of vrouwen gaat, jonge of oudere werknemers, mensen die de taal al of niet kennen ...
8. Na de vergadering maakt de coördinator een syntheseverslag van de voorgestelde oplossingen. Dit bevat :
 - de gebruikte tabellen, met duidelijke informatie zoals besproken tijdens de vergadering
 - de lijst met mogelijke oplossingen met voorstel van **wie** doet **wat** en **wanneer**
 - de lijst met de meer in detail te bestuderen punten op niveau 3, Analyse, en hun prioriteiten.
9. De resultaten worden voorgesteld aan de deelnemers van de werkgroep, aan de directie en aan de comité van preventie en bescherming op het werk. Er kunnen punten aangepast of toegevoegd worden en beslissingen genomen worden tijdens deze vergaderingen.
10. Vervolg van de studie voor de niet opgeloste problemen door middel van het niveau 3 van de methode , **Analyse**.

Wanneer het niet lukt om een vergadering met 3 tot 6 medewerkers te organiseren, zal de coördinator het observatieniveau zelf sturen. Dit gebeurt best in samenwerking met 1 of 2 werknemers en het overleg kan eventueel op de werkvloer georganiseerd worden.

Deze situatie is niet ideaal maar blijft nuttig om de preventie te bevorderen. Op deze manier kan het eventueel beroep doen op een extern deskundige voorbereid worden.

Te bespreken punten

1. Beknopte **beschrijving** van de werksituatie:
 - lijst van de trillende machines of platformen
 - lijst van de activiteiten
 - betrokken werknemers
 - arbeidsduur.
2. **Inwinnen van informatie van alle trillende machines/platformen**
 - beschrijving, voornaamste kenmerken.
3. **Mogelijkheden om de trillingen te beperken :**
 - ter hoogte van trillende machines/platformen
 - ter hoogte van de wegen waarop deze machines circuleren
 - ter hoogte van de zetel.
4. **Synthese** : aanvaardbaarheid van de werksituatie **in haar geheel** :
 - beoordeling van de bestaande situatie
 - balans van de preventie/verbeteringsacties
 - beoordeling van de toekomstige situatie
 - noodzaak van een **Analyse**, niveau 3, dringendheid en doelstellingen.
5. **Voorbeeld** :
 - er wordt een voorbeeld gegeven ter illustratie van de werkwijze en de informatie hiervoor noodzakelijk, zonder de tekst nodeloos lang te maken.

PROCÉDURE: Voertuigen

1. Kenmerken van de voertuigen (genummerd 1, 2, 3, ...)

(vrachtwagens, vorkliften, kranen, rolbruggen, ...)

- **Voertuigen : benaming en referentie**
- Datum **van indienststelling**
- **Type** (diesel, elektrisch, ...)
- **Leeggewicht**
- **Laadvermogen**
- **Type lading** (vast, vloeibaar, met compartimenten, ...)
- **Banden :**
 - soort (radiaalbanden, diagonaalbanden, massieve banden, rupsbanden, ...)
 - staat
- **Ophanging :**
 - **schokdempers** type, staat
 - **ophanging van de motor** type, staat
 - **ophanging van de cabine** type, staat
- **Zetel :**
 - type
 - staat
 - trillingsdempende eigenschappen
 - regelbaarheid (hoogte, rugleuning, gewicht, ...)
 - comfort
 - informatie waarover de werknemer beschikt (regelbaarheid)

(Fiche 3)

(Fiche 4)

**Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?
Wat moet meer in detail bestudeerd worden?**

OBSERVATIE

2. Activiteiten verricht met het voertuig (genoteerd A, B, C, ...)

- **Beschrijving**

Voorbeeld : levering van goederen
verplaatsen van metalen spoelen
laden en lossen in opslagplaatsen

- **Duur van elke activiteit** per dag (bij benadering)

Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?

Wat moet meer in detail bestudeerd worden?

3. Rij-omstandigheden

- **Aard van het traject**

Voorbeeld :

- asphalt, kasseien, ...
- loopvlak voor rolbruggen

- **Staat** van de wegen, van vlak (beton, asphalt) tot heel oneffen (kasseien, ...)

- preventie / verbetering

- Aanwezigheid van **schokken** (gaten in het wegdek, oneffenheden, voegen tussen sporen, ...)

- preventie / verbetering

- **Rijsnelheid**

- optimalisering

Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?

Wat moet meer in detail bestudeerd worden?

4. Werkhoudingen voor elke eventueel uit te voeren ACTIVITEIT

- **Zittend, rechtstaand**, gebogen, armen naar achter, torsie...

- redenen
- preventie / verbetering

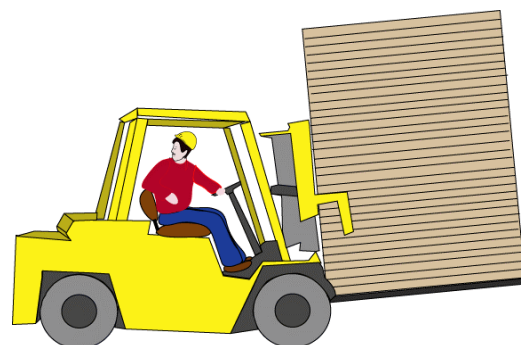
- **Toegang** tot de bestuurderscabine

- aard, nodige tijd, moeilijkheid
- preventie / verbetering

Voorbeeld : rolbrug : ladder 10 m, zeer moeilijk

- **Vooruit/achteruit** rijden (torsie van de romp, hals, ...)

- redenen
- preventie / verbetering

Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?

Wat moet meer in detail bestudeerd worden?

OBSERVATIE

5. Onderhoud

- *Algemene staat* van het voertuig
- *Onderhoudspolitiek*

Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?

Wat moet meer in detail bestudeerd worden?

6. Bijkomende werkzaamheden

- *Tillen van lasten*
- *Specifieke werkhouding* (romp, armen, ...)

Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?

Wat moet meer in detail bestudeerd worden?

7. Synthese

- Balans per groep werknemers die dezelfde activiteiten verrichten
- **Activiteiten**
- Gebruikte **voertuigen**
- **Gemiddelde duur** per dag
- **Bestaand risico** verbonden aan elke activiteit, geëvalueerd op basis van : *(Fiche 2)*
 - bovenstaande **observaties**
 - de raadgevingen van **de werknemers**

Criteria :

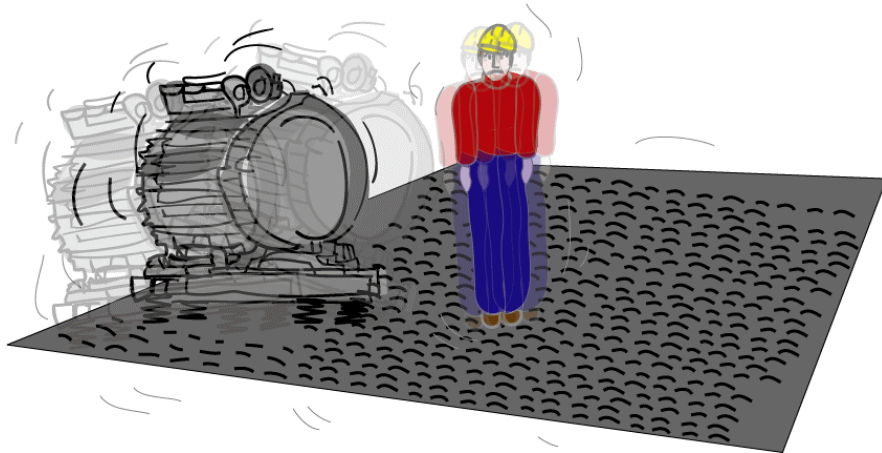
(Fiche 1)

- **comfort :** voorbeeld : wagen op asfalt
- **licht ongemak :** voorbeeld : vrachtwagen op gewone weg
- **gemiddeld risico :** voorbeeld : vrachtwagen op kasseiweg
- **verhoogd risico :** voorbeeld : schokken
- **Restrisico** indien de preventie/verbeteringsmaatregelen worden genomen
- **Noodzaak van een grondigere Analyse (niveau 3)**
 - **dringendheid**
 - **te bereiken doelstellingen (comfort, geen beroepsziekte, ...)**
- **Maatregelen op korte termijn**
- **Wie** doet **wat** en **wanneer** en met welke **prioriteit**, vanaf de antwoorden aan deze vragen:

Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?

Wat moet meer in detail bestudeerd worden?

PROCÉDURE: Trillende platformen

1. Lokalisering van de bronnen en van de werknemers

- Schets
- Lokalisering van de bronnen/werknemers

**Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?
Wat moet meer in detail bestudeerd worden?**

2. ACTIVITEITEN die op het platform worden uitgevoerd

- *Beschrijving*
- *Cyclus*
- *Duur*

**Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?
Wat moet meer in detail bestudeerd worden?**

3. Werkhouding

**Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?
Wat moet meer in detail bestudeerd worden?**

4. Trillingsdempende ophanging van het platform

(Fiche 3)

**Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?
Wat moet meer in detail bestudeerd worden?**

5. Synthese

- **Bestaand risico** verbonden aan elke activiteit, geëvalueerd op basis van (Fiche 2)
 - de bovenstaande **observaties**
 - de **raadgevingen** van de **werknemers**

Criteria :

- **comfort** : voorbeeld : wagen op asfalt (Fiche 1)
- **licht ongemak** : voorbeeld : vrachtwagen op gewone weg
- **gemiddeld risico** : voorbeeld : vrachtwagen op kasseiweg
- **verhoogd risico** : voorbeeld : schokken
- **Restrisico** indien de preventie/verbeteringsmaatregelen worden genomen
- **Noodzaak** van een **Analyse (niveau 3)**
 - dringendheid
 - te bereiken doelstellingen (comfort, geen beroepsziekte, ...)
- **Wie** doet **wat** en **wanneer** en met welke **prioriteit**, vanaf de antwoorden aan deze vragen:
 - Wat kan concreet gedaan worden om de situatie onmiddellijk te verbeteren?**
 - Wat moet meer in detail bestudeerd worden?**